



Това изобщо  
не ми беше  
ясно...

При мен  
беше така...

Чух...

Само ако  
знаех това!

Някой каза,  
че аз трябва / аз  
съм длъжен  
да ...

Добре е  
да се знае!

Винаги съм  
мислил(а)...

## Съвети за ежедневието

	Поздрав .....	2
	Първи стъпки .....	4
	Договори за наем / Общи договори.....	8
	Здраве .....	13
	Семейство и деца.....	15
	Център за работа/помощи (Job Center) / Търсене на работа .....	18
	Друго .....	23
	Първи съвети и правила за поведение....	26

## Поздрав

Добре дошли!

### Вие живеете в Хановер.

Искаме да Ви помогнем да се чувствате комфортно в този град и да можете да се ориентирате добре в него.

По тази причина по-надолу сме систематизирали за Вас важни данни и фрази, които да Ви бъдат от помощ.

За нас е удоволствие да Ви помогнем по-нататък и с консултации:

Координационен център за имигранти от Източна Европа  
(Koordinierungsstelle Zuwanderung Osteuropa)

Blumenauer Str. 3-7  
(в близост до спирката „Schwarzer Bär“)  
30449 Hannover  
Тел.: +49 511 168 49404  
+49 511 168 36 172

Нашите приемни часове са през следните дни:

всеки понеделник, вторник,  
четвъртък, петък  
09:00 ч. – 11:30 ч.



Да живееш в Германия означава да говориш немски.

Научете немски език възможно най-бързо. Тогава ще можете сами да уреждате своите дела и няма да бъдете зависими от други хора.



Съществуват безброй възможности да научите езика. В намирането на езиков курс могат да Ви помогнат консултативните центрове по въпросите за миграцията или нашият координационен център.

Незнанието Ви прави зависими!  
Невярната информация води до проблеми!

Винаги помнете: Най-добре можете да представлявате своите интереси самите Вие!



Ами сега?

### Адресна регистрация

Преместили сте се да живеете в ХанOVER? Първата стъпка е да отидете в службата за гражданите (Bürgeramt). В срок от 2 седмици трябва да се регистрирате там с валиден адрес.

- За адресната **регистрация** се нуждаете от уговорен час.
- Нуждаете се от следните лични документи: задграничен паспорт или лична карта, международни свидетелства за раждане, международни свидетелства за сключен граждански брак или превод на тези документите от официално заклет преводач, както и удостоверение от собственика на жилището, че живеете на съответния адрес (Wohnungsgeberbescheinigung).
- Пълнолетните лица трябва да се регистрират лично.

При регистрацията ще получите удостоверение за адресна регистрация. Административните органи и институции ще Ви го изискват често, освен това ще Ви трябва и при сключването на различни договори.

В ХанOVER има 8 служби за гражданите. Можете да отидете във всяка една от тях. Например в службата за гражданите Еги (Bürgeramt Aegi): Aegidientorplatz 1, 30159 Hannover.



### Данъчен идентификационен номер (Steueridentifikationsnummer)

Ако сте се преместили да живеете в Германия, подайте своевременно заявление за издаване на **данъчен идентификационен номер** за всички членове на Вашето семейство. Можете да го изискате и от службата за гражданите.

### Лек автомобил

Ако идвате в Германия и имате автомобил, трябва:

- да го пререгистрирате,
- да плащате данък за него и
- да имате застраховка „гражданска отговорност“ (KFZ-Haftpflicht Versicherung).



Ако купувате или продавате кола, трябва да изпратите на застрахователя съответния документ (договора за покупко-продажба). За да регистрирате автомобила също Ви е необходим договорът за покупко-продажба.

Регистрацията и отрегистрацията на автомобила се осъществява в Службата за регистрация на МПС (Kraftfahrzeugzulassungsbehörde) (Адрес: In den Sieben Stücken 7A, 30655 Hannover). Там ще получите и допълнителна информация.

## Жилище

Напишете четливо името си на Вашата пощенска кутия и на Вашия звънец. Само така можете да получите важна поща (документи) от различните институции. Ако Вашата официална поща не може да бъде доставена, адресната Ви регистрация може да бъде прекратена служебно.

В Германия често ще получавате поща от различни институции. По правило трябва да бъдете активни, например да отговорите на някакви въпроси или да подадете съответни документи.

Ако не разбирате писмото, поискайте то да Ви бъде преведено от лице, на което се доверявате.

Понякога се налагат плащания. Когато не се платят навреме, получавате първо „Напомняне“ (Mahnung), след това сумата се **увеличава**.

Това не е добре за Вашата репутация, както и за Вашата банкова сметка.

## Банкова сметка / Банка

Всеки има възможност в Германия да си направи **банкова сметка**. Сметката може да бъде разплащателна (Girokonto) или депозитна (Bürgerkonto).

Попитайте в банките и спестовните каси за рамковите условия.

- Сметката Ви е необходима, за да можете да извършвате плащания, но и за да получавате плащания.
- Тук можете да издадете постоянни платежни нареждания за всички редовни плащания, които трябва да правите.

## Договори за наем / Общи договори

Правила и задължения?

Когато се наемате в жилище, по правило подписвате също и **договор за наем**. Без валиден договор за наем не бива да се наемате в жилище. Като официален наемател Вие сте защитен. Договорът за наем определя Вашите права и задължения, както и правата и задълженията на наемодателя.

При **склучването на договора за наем** наемодателят изисква по правило депозит – най-много 3 основни (студени) наема.

Това означава, че парите остават при наемодателя, той обаче няма право да изразходва тези пари. Вие получавате своя депозит обратно, когато се изнасяте, ако жилището е наред и Вие сте изпълнили всички свои задължения съгласно договора за наем.

Ако в жилището трябва нещо да се ремонтира, наемодателят може да удържи пари от депозита или да задържи цялата сума.

**Целият наем** се образува от основния (студения) месечен наем за жилището и от битовите нужди (ток, вода, парно и много други). Вие трябва да плащате и двете. В края на годината наемодателят преизчислява битовите нужди. Възможно е да се стигне до доплащане или връщане на суми.

Във Вашия договор за наем са регулирани различни неща:

- големината на жилището
- броят на помещенията
- размерът на наема
- сроковете на предизвестие за напускане
- ремонтите за подобряване на жилището
- това, което допуска наемодателят (ползване на градината)
- какво е длъжен да прави наемодателят

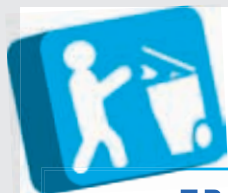


Съвместният живот в жилищната сграда се регулира от **Правилника за вътрешния ред (Hausordnung)**. Той по правило е част от Договора за наем.

Важно е той да се спазва. По този начин избягвате неприятностите със своите съседи и с наемодателя. Всички трябва да се придържат към Правилника за вътрешния ред.

Във всяко жилище **боклукът** трябва да се изхвърля съобразно правилата. За тази цел по правило има кофи за смет. Боклукът не може да се оставя директно на улицата

Неправомерното изхвърляне на отпадъците е административно нарушение. Ако не ги изхвърляте по правилния начин, може да Ви бъде наложена глоба.



- Информация относно разделното изхвърляне на отпадъците ще получите от Консорциума Управление на отпадъците за региона на Ханوفر (aha).

## ПРОСТО.ВСИЧКО.РАЗДЕЛНО

Така разделяте правилно. Най-важните видове отпадъци с един поглед.



Имате ли все още въпроси?  
Услуги на „Aha“ (безплатно обслужване): Т (0800) 999 11 99  
просто.всичко.чисто.

С любезното съдействие на Abfallwirtschaft Region Hannover

В Германия за всяко жилище се заплащат такси за **радио и телевизия**. Това важи дори и да не притежавате телевизор или радио. Вие трябва да се регистрирате при ARD ZDF Deutschlandradio Beitragsservice.

**Ако не направите това, може да Ви наложат голяма глоба.**

Ако не разполагате с достатъчно пари, можете да се освободите от таксата. За тази цел трябва да подадете молба към ARD ZDF Deutschlandradio Beitragsservice. Заявления и формуляри се получават от службите за граждани или от интернет (<https://www.rundfunkbeitrag.de>).

Приложете към молбата всички необходими документи, които се изискват за освобождаването Ви от такса за радио и телевизия.

**Токът** често не е включен в наема. Понякога това се отнася и за парното. Вашият наемодател трябва да Ви информира за това. В Германия има различни доставчици на електрическа и топлинна енергия. Направете консултация. Така можете да си спестите разходи.

**Ако не платите тока или парното си, те ще бъдат спрени. Тогава възникнат за Вас други (допълнителни) разходи, които също трябва да бъдат платени.**

В Германия **не е обичайно** наемът да се заплаща в брой. Често това е знак, че сте жертва на измама.

- **Най-добре** включете към Вашата сметка постоянни платежни нареждания за плащанията на наема. Така ще имате доказателство, че редовно сте плащали наема си..
- Ако наемодателят настоява да плащате наема в брой, винаги изисквайте квитанция и я съхранявайте добре.

Ако **условията за живот в жилището** не са добри, обърнете се към някой от консултативните центрове или към Координационния център.

Лошите условия за живот (например много хора в малко пространство) могат да доведат до здравословни проблеми.

Не подписвайте **договори**, които не можете да прочетете.

Това важи за договори от всякакъв вид.



Договорите са обвързващи. Задължения, с които се ангажирате със своя подпис, трябва да изпълните.

Затова е важно да прекратите договорите, когато вече не се нуждаете от съответната услуга. Така предотвратявате възникването на много ненужни разходи.

Винаги обръщайте внимание на името на човека, с който сте говорили, също и в институциите.

Здраве

В Германия всеки трябва да има **здравна осигуровка (Krankenversicherung)**. Това може да бъде също и здравна осигуровка от Вашата държава. Без валидна здравноосигурителна защита Вашето пребиваване в Германия е незаконно.

Чувствам се болен!

- Ако имате здравна осигуровка от родната си страна, информирайте се какви здравни услуги покрива тя в Германия.
- Ако нямате здравна осигуровка, трябва да сключите такава.



- Ако сте сключили трудов договор в Германия за повече от 450 евро на месец, здравноосигурителните вноски се плащат от работодателя.
- Ако сте самостоятелно заето лице, трябва да сключите или частна, или държавна здравна осигуровка.



каса, или се обърнете към консултативен център по въпросите на миграцията или към Координационния център, за да получите подробна консултация относно Вашата ситуация.

Ако се наложи да Ви лекуват без здравна осигуровка по спешност, трябва да платите разходите по лечението си сами. Те могат да бъдат много високи. Без здравна осигуровка рискувате да задлъжнеете.

## Семейство и деца

Какво има за малките?

В Германия децата се ползват от специална закрила от страна на държавата. Има много възможности, които се предлагат за семейства, например консултации за бременни, консултации по въпросите на възпитанието, консултации относно образованието и училището, както и консултации за родители, които отглеждат децата си сами.

- Поинтересувайте се в Отдела за младежта и семейството (Fachbereich Jugend und Familie) на град Ханوفر (адрес: Ihmeplatz 5, вход през ул. Spinnereistr. 3, 30449 Hannover) или във Бюрото за семейни услуги (FamilienServiceBüro) (адрес: Kurt-Schumacher-Str. 24, 30159 Hannover).



- Консултативните центрове по въпросите на миграцията, както и Координационният център са също на Ваше разположение.

По правило те си сътрудничат с местните институции и се радват на тяхното доверие.

- Възползвайте се от тези предложения, те по правило са безплатни.

Вие имате възможност за Вашите деца да подадете молба за получаване на детски надбавки, ако основното Ви жилище е в Германия и също така сте регистрирани в него.

- Молбата за получаване на детски надбавки можете да подадете в Касата за семейни помощи (Familienkasse) (адрес: Vahrenwalder Str. 269 B, 30179 Hannover).

## Дневни детски учебни заведения (KiTas)

Дневното детско учебно заведение е заведение, в което се полагат грижи за деца над 1 година.

За да намерите свободно място, се огледайте дали в района, където живеете, има дневно детско учебно заведение или питайте приятели или познати.

Можете да отидете също и в Отдела за младежта и семейството (Fachbereich Jugend und Familie) или в Бюрото за семейни услуги (FamilienServiceBüro).

Дали Вашето дете ще получава храна в дневното детско учебно заведение, трябва да се осведомите в самото дневно детско учебно заведение.

За дневното детско заведение се заплаща месечна вноска. Ако доходите Ви са ниски, дневното детско учебно заведение може да бъде и безплатно. Има целодневни детски учебни заведения, както и такива, които са само до обяд или само следобед.

**Има доста предимства детето Ви да посещава дневно детско заведение:**

- В дневното детско учебно заведение децата всеки ден научават по нещо ново. Това им доставя удоволствие и те се развиват по-бързо.

- Децата се учат да общуват с други хора. Това е добре за бъдещето им.

- Децата научават много неща, които са важни за училището.

- Децата научават много по-бързо немския език, защото играят и говорят с други деца.

- Родителите имат повече време за себе си и могат по-лесно да свършат други важни неща.

Относно други възможности за гледане на деца можете да се информирате в Бюрото за семейни услуги (FamilienServiceBüro) (адрес: ул. Kurt-Schumacher-Str. 24, 30159 Hannover).

## Посещение на училище

В Германия посещаването на училище е задължително, най-често след 6 годишна възраст. Училищното образование е безплатно.



**Всяко дете трябва да ходи на училище най-малко 12 години. Не се допускат изключения.**

Ако детето Ви не посещава училище, трябва да плащате глоба.

- В град Хановер има консултативен център по въпросите, свързани с посещаването на училище (адрес: Brüderstr.6, 30159 Hannover). Училищата също ще Ви помогнат със съвети и конкретни действия.

## Център за работа/помощи (Job Center) / Търсене на работа

Какво мога  
да направя?

Работници от страни членки на ЕС имат право да упражняват заетост в Германия без изисквания. Има различни начини да си намерите работа:

- в интернет през електронните портали за предлагане и намиране на работа, например през трудовата борса на Агенцията по заетостта (<https://jobboerse.arbeitsagentur.de>) (адрес: Brühlstr. 4, 30169 Hannover).
- през местната Агенция по заетостта (Agentur für Arbeit), в която можете да се регистрирате като лице, търсещо работа
- във вестниците
- в агенциите за временна трудова заетост (Zeitarbeitsfirmen)
- посредством кандидатстване по собствена инициатива в желаните фирми

Който упражнява трудова дейност в Германия, трябва да е регистриран в социално-осигурителна институция. За тази цел е необходимо да имате пенсионно-осигурителен номер (Rentenversicherungsnummer). Можете да подадете заявление за издаване на такъв в Германската служба за пенсионно осигуряване (Deutsche Rentenversicherung) (адрес: Berliner Allee 13, 30175 Hannover).

## Молба за кандидатстване

Повечето работодатели изискват да подадете своята молба, преди да Ви поканят на интервю за работа. Молбата за кандидатстване включва:

- мотивационно писмо
- автобиография
- копия от дипломите Ви за завършено образование (училище, квалификации)
- свидетелства за други квалификации
- трудова характеристика от предишна месторабота
- евентуално преводи на документите



За признаването на чуждестранни дипломи за професионална квалификация можете да се обърнете за съдействие към Търговско-промишлената камара на Хановер (Industrie- und Handelskammer Hannover) (адрес: Schiffgraben 49, 30175 Hannover).

## Работа на черно

В Германия е забранено извършването на работна дейност като назначено или самостоятелно заето лице без спазване на законовите изисквания **за регистрация и уведомяване**.

**Който извършва подобна дейност, бива санкциониран.**

Какво означава работа на черно?

Работа на черно е: нерегистрирана, платена, нелегална работа, при която работникът не плаща данъци и работодателят не плаща социални осигуровки.

## Самостоятелна заетост

В Германия човек има възможност да работи като самостоятелно заето лице. За тази цел трябва да регистрирате търговска дейност – фирма (Gewerbeangelegenheiten) (адрес: Blumenauer Str. 5/7, 30449 Hannover). Да се организира търговска дейност обаче не е просто. Трябва да се спазват много правила. Дори например приходите Ви да са ниски, трябва да бъдат плащани (облагани с) данъци.

**Могат да възникнат дългове!**

Преди да се заемете с търговска дейност, Ви препоръчваме да направите консултация в hannoverimpuls GmbH (адрес: Vahrenwalder Str. 7, 30165 Hannover)

## Център за работа (Job Center)

Ако работите и **доходите** Ви не са достатъчни, за да изхранвате семейството си, можете да поискате допълнително финансово подпомагане от центъра за работа.

Можете да получите информация за това във всички такива центрове.

Ако не знаете в кой център (JobCenter) да отидете, можете да погледнете в интернет (<http://www.jobcenter-region-hannover.de/site/standorte/>) или да се обърнете към някой от консултативните центрове по въпросите на миграцията или към Координационния център.

Трябва да дадете информацията относно всички свои доходи.

Центърът за работа ще Ви помогне да подобрите своето професионално бъдеще. Ще имате в своя подкрепа личен консултант. Целта е в дългосрочен план да станете независим от центъра за работа.



**Важно е**

- да спазвате всички срокове, дадени от Центъра за работа или при необходимост навреме да отмените насрочен час,
- да подадете всички важни документи и

- да съобщавате на центъра за работа за всяка настъпила промяна (преместване, раждане, сключване на брак, уволнение...).

## Данъци

Назначените лица и самостоятелно заетите лица трябва по правило да подават **данъчна декларация (Steuererklärung)**. По този въпрос информация могат да Ви дадат данъчните служби (<https://www.finanzamt24.de/Finanzamt-Hannover/>).

Винаги внимавайте да посочите правилната данъчна класа и евентуалните необлагаеми части от дохода на данъчнозадължено лице с деца.

**Попитайте, ако не сте сигурни!**

По този въпрос можете да се обърнете също към данъчен консултант или към сдруженията, които предоставят съдействие на данъчнозадължени лица. Услугата е платена и зависи от Вашите доходи.

## Друго

### Обществен транспорт

На територията на ХанOVER на Ваше разположение са превозните средства на обществения транспорт. Можете да ползвате **трамваи, метро** или **автобуси**.

Какво още?



Преди да се качите в превозното средство, трябва да си купите валиден билет или карта.

Ако се качите без валиден превозен документ, трябва да платите глоба в размер 60,00 евро. При повторно нарушение можете дори да получите наказание „лишаване от свобода“.

### Достъп до важни адреси, телефонни номера и служби за спешна помощ

Ако търсите **помощ**, на много места ще откриете информация за контакт със съответните партньори. В интернет, във всекидневниците, в консултативните центрове по въпросите на миграцията и в полицията ще получите адреси и телефонни номера свързани с всички важни въпроси в региона на ХанOVER.

## Полиция/Противопожарна служба/ Бърза помощ



На полицията можете да се обадите при спешни случаи на телефон 110.

На противопожарната служба и на Бърза помощ можете да се обадите при спешни случаи на телефон 112.

Във всички останали случаи моля **не** звънете на полицията или на противопожарната служба по номерата за спешни повиквания (телефоните за неспешни случаи ще намерите в интернет или в телефонния указател).

## Помощници в сферата на интеграцията (Integrationslotsen)

В ХанOVER на Ваше разположение са също и така наречените „Integrationslotsen“. Те имат готовност да Ви придружават по институциите и да отговарят на Вашите въпроси.

Могат да Ви помогнат също и при проблеми в училището или следването, при смяна на работата, в организацията на свободното време и в много други неща. Те няма да Ви дадат специализирани консултации, но ще Ви посредничат и могат да Ви придружат до съответните служби и консултативни центрове.

Помощниците в сферата на интеграцията често имат своя собствена история като имигранти и разбират



добре Вашето положение. Нерядко сред тях има и лица, които говорят Вашия майчин език.

- Предложения да Ви придружава помощник по интеграцията могат да Ви бъдат направени от общински служби, например чрез Института за обучение на възрастни (Volkshochschule) в ХанOVER (адрес: Burgstr. 14, 30159 Hannover). Те сключват с Вас и с помощника по интеграцията съвместно споразумение за отделните стъпки. Можете да поискате помощник по интеграцията и при консултативните центрове по въпросите за миграцията или Координационния център.

## Право на други социални изисвания

Съществуват много други социални услуги, на които евентуално е възможно да имате право и Вие.

- Например можете да подадете молба за майчинство (отглеждане на дете), ако живеете постоянно в Германия. За тази цел трябва да сте се регистрирали в Германия. Молби могат да се подават в Отдела за младежта и семейството (Fachbereich Jugend und Familie).
- Може да имате също така право на финансово подпомагане при необходимост от спешни социални нужди, подлага се обаче на проверка. Например: родителска издръжка (Unterhaltsvorschuss); помощи за жилище (Wohngeld), издаване на удостоверение за правото на социално жилище (Wohnberechtigungsschein).

За да изясните дали нямате други права, направете консултация. За това също ще Ви помогнат консултативните центрове по въпросите на миграцията или Координационния център.

## Първи съвети и правила за поведение

Как да  
отида там?

Уведомяваме Ви за някои важни правила с цел да се избегнат конфликти и проблеми:

- В договорите за наем / в правилниците за вътрешния ред често е посочено време за почивка, а именно от 13:00 до 15:00 ч. и от 22:00 до 06:00 ч. Това трябва да се спазва.
- В жилището, по стълбите, на двора, на улиците и на обществените места трябва да се пази чистота. Всеки може да допринесе за това.
- Скара можете да ползвате в градината или в предназначенията за това паркове. По балконите обикновено печенето на скара е забранено.
- Ако отрегистрирате автомобил или отстраните табелките му с регистрационните номера, автомобилът може да стои само в частни дворове или в гараж.
- При управлението на автомобил спазвайте правилата за движение в Германия (спазване на пътните знаци, наличие на технически преглед, слагане на предпазен колан, забрана за ползване на мобилен телефон по време на движение и т.н.). В противен случай трябва да платите



глоба. Ако прекалено често нарушавате правилата за движение, ще Ви бъде отнето свидетелството за управление.

- Правилата включват също и правилното паркиране на автомобила. Това показва уважение към останалите хора и спестява пари.
- Избягвайте неизплатени задължения, тъй като заради това отново ще имате проблеми.

## ХанOVER е интернационален

Тук живеят хора от целия свят. Всеки е донесъл със себе си своята култура и своите навици. Това прави живота интересен.

Това обаче може да означава също така, че човек трябва да преосмисли и промени своето обичайно за родната му страна поведение, особено когато е на обществени места, в дома си или в обществения транспорт.

Съвместното съжителство функционира само когато всеки човек се отнася към останалите с уважение, съобразява се с тях, уважава и спазва местните правила и закони.

Landeshauptstadt



Hannover

## LANDESHAUPTSTADT HANNOVER

Der Oberbürgermeister

Fachbereich Soziales  
Koordinierungsstelle Zuwanderung Osteuropa

Blumenauer Str. 3-7  
30449 Hannover

Telefon: +49 (0) 511 168 49404

+49 (0) 511 168 36 172

Fax: +49 (0) 511 168 46480

### Redaktion:

Koordinierungsstelle Zuwanderung Osteuropa  
Koordinationsdienstleistungsbüro  
Iztochna Evropa

### Gestaltung:

Steinhusen. Grafik / Text / Konzept  
[www.steinhusen.de](http://www.steinhusen.de)

Stand: März 2018

Gedruckt auf 100% Recycling-Papier

[www.hannover.de](http://www.hannover.de)

Тази брошура е издадена от „Координационен център за имигрантите от Източна Европа“ към Отдел по социални въпроси на град Хановер.

Не се предоставят гаранции за верността и пълнотата на данните и тяхната правилна систематизация в настоящата брошура. Нямаме претенции за изчерпателност при изброяването на всички консултативни центрове, сдружения, институции и учреждения във връзка със засегнатите въпроси.

Diese Broschüre wird von dem Sachgebiet „Koordinierungsstelle Zuwanderung Osteuropa“ im Fachbereich Soziales der Landeshauptstadt Hannover erstellt.

Für die Richtigkeit und Vollständigkeit der Angaben und ihrer Einordnung in dieser Broschüre wird keine Gewähr übernommen. Ein Anspruch auf eine abschließende Auflistung aller in Frage kommenden Beratungsstellen, Verbände, Institutionen und Einrichtungen wird nicht erhoben.